

I, 16.

I, 16.

RECTOR
ACADEMIAE VITEBERGENSIS
GEORGIVS
RVDOLPHVS
BOEHMER

PHILOSOPHIAE ET MEDICINAE DOCTOR
ANATOMIAE ET BOTANIC. PROF. PVBL.
ORDINARIVS

INSTITVTVM
GOTTLOB GVILIELMI KVNERTI

GRIBSTENIO MISNICI
LL. CVLTORIS

LIBERALITATIS WOLFRAMSDORFIAE MEMORIAM
ORATIONE ANNIVERSARIA

D. III. NON. APRIL. A. R. S. MDCCCLXII.

IN AVDITORIO MAIORI

CELEBRATVRI

C I V I B V S

ET STVDIORVM FAVTORIBVS

COMMENDAT

*Praemittitur Antiquitatum Germaniae Specimen X.
de originibus Saxonis V.*

VITEBERGAE
PRELOE PHRAIM GOTTLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIIS

Licet Ptolemaei demum et Marciani aetate
verum et proprium Saxonum nomen in
Graecos et Romanos euulgatum sit, non
ideo e silentio tamen priorum scriptorum
recte collegeris, tum demum istis in insu-
lis et angustiore Chersonesi continente sedem na-
ctos fuisse. Videntur enim diutius aut communi
quodam vocabulo, aut vicinorum et sociorum no-
minibus adpellati, eas opes circa litora, ab ipsis
postmodum dicta, parasse; quibus Romanam etiam
potentiam laceessere tandem ausi sunt. Persuadent
hoc nobis res, diu ante a Germanorum nationibus
gestae, quibus id ipsum accidisse, cognoscimus. In
bello Cimbrico, huic genti, a qua nomen habuit,
socii adduntur Teutoni et Ambrones, antequam
Tigurini progressis ad Ligurum confinia se iunxif-
sent. Cimbro s. sui corporis fuisse populum, inter
omnes constat. De Ambronibus paullo inferius
idem probabimus. Sed enim quos Teutonos Ro-
mani, necdum percognita Germania, vocabant, fu-
isse tantum foederatos quosdam, sine certo nomi-
ne, variarum forte nationum, multis rebus sit fides.
Nam nemo in hunc diem singularem gentem,
quae prae aliis Germanis sic vocata fuerit, proba-
bilibus argumentis ostendere potuit, neque vete-
rum quisquam illorum definite sedes prodidit. Ad-
pellatio quidem ea Cimbrorum nomini subiicitur;
sed satis patet, perinde hoc factum esse, atque si
dictum esset, fuisse Cimbro s. et Germanos: eodem
prorsus exemplo, quo ob Tigurinos etiam Germa-
norum et Gallorum gentes vocantur ab EUTROPIO
(I. V.

(l. V. c. I. 9.) et OROSIO. (l. V. c. XVI.) Fuisse Romanis hunc morem, vbi de foedere ignotiorum populorum loquendum esset, nomen a genere toto postremum adponere, FASTI CAPITOLINI (ad A. V. C. 15XXX.) docent, in quibus Cl. Marcellus, Viridomari victor, triumphasse legitur *de Galleis, Insubribus*, ET GERMANIS. Scriptores hinc alii nullam Teutonorum mentionem fecerunt, sicuti STRABO; cuius in his magna est auctoritas; neque TACITVS in Germania vllam Teutonum peculiarem regionem nouerat. Recte IDEM (Germ. c. II.) tamen ex antiquis carminibus Tuistonem conditorem memorat, vt nobis quidem videtur, auctorem huius nominis domestici; quum Germanorum ortum ex interpretatione Romana, quia se fratres inuicem compellasse ipsos e PLVTARCHO (in vit. Marii p. 419.) discimus; facile adsentiamur STRABONI (l. VII. init.); a quo nec TACITVS dissensisse (Germ. c. II.) existimandus erit, quum a Turgis, Gallorum victoribus, tractum statuit. Nam quod scribit *a victore*, quam scripturam optime vindicant BOXHORNIVS et LEIBNITIVS, *ob metum* sic vocatos, nihil aliud indicauit, quam appellationem formidatae nationis ad reliquos eiusdem stirpis transisse, inuentam illorum fortuito errore, qui fratrum salutationem pro nomine acceperant, et ab ipsis demum adscitam, tanquam auspiciatam, et terrori vicinis futuram, ob interioris Germaniae vires et tot populorum cognationem atque societatem sanguinis morumque. Subtiliter est a viris eruditis obseruatum, hanc de Tuistone persuasionem

geminam fuisse Gallorum opinioni, qui teste CAESARE (de b. G. l. VI. c. XVIII.), secundum Druidum doctrinas, *se omnes a Dite patre prognatos praedicebant*. Hic Teutates idem Celticus heros, communi olim plurium gentium religione cultus, quid mirum, si nomen, veluti sanctius et augustius, cultoribus Germaniae vniuersis dedit, inter quos, vel omnis causa, idem frequentatum in singulis etiam hominibus, vt Teuta, Teutobocho, Teutomero, Teudoualdo, Teudoberto, aliis; in quibus variatio quarti elementi diuersae solum enuntiationi debetur? Sunt digna lectu, quae de isto Teutate, vt totius gentis conditore commentantur tam W. CHR. KRIEGSMANNVS, (Coniectan. de orig. gent. Germ.) quam GVNDLINGIVS iunior. (Gundlingian. P. VII. n. I.) Voluit quidem PTOLEMAEVS (Geogr. l. II. c. XI.) ipsos collocare inter Pharodenos et Sueuos post Chalufum amnem, Auarpis finitimos. Sed, vt taceamus, ex incompertis vocabulis Pharodendorum, et Auarporum, quorum neutrum cum aliorum meliorum scriptorum fide consentit, neque coniecturis et correctionibus acutorum hominum quidquam adhuc profectum fuit, iam suspicionem oriri; ipsa Sueuorum adpellatio, nullius gentis certis finibus colentis propria, satis arguit, ex incerta fama et nomine vago isthaec prodi. Paris sunt momenti, quae PLINIUS scripsit: (Hist. N. l. IV. c. XIV.) *Alterum genus Ingeuonum; quorum pars Cimbri, Teutoni, ac Cauchorum gentes*. Nominibus enim his singulis plures nationes comprehendi quisque intelligat; et POMPONIVS ME-

LA (l. III. c. III.) amplius confirmat. Scribit enim:
In eo (sinu Codano) sunt Cimbri et Teutoni: ultra,
ultimi Germaniae Hermiones. Quid, quod IDEM
 (l. III. c. VI.) de septem insulis, contra Germaniam
 post Orcades proiectis, quas Hemodes vocat: *Ex*
his Codonia, quam adhuc Teutoni tenent, ut ma-
gnitudine alias, ita fecunditate antestat. Hanc ve-
 ro Cadanoniã, tanta magnitudine, quis monstra-
 uerit, nisi Scandinauiam interpretetur, vti quidam
 in Mela legunt? Quantus vero hic dissensus a PRO-
 LEMAEO et PLINIO? Quorum ille post Trauam,
 si vñtatas Chalusi amnis interpretationes sequimur,
 hic vero prope Albis ostium, in Chaucorum confi-
 niis, Teutones collocant. At longe magis his et
 sibi quoque ipsi contradicit PLINIUS alibi, (l.
 XXXVII. c. II.) quando succinum ab insulae Aba-
 li incolis proximis Teutonis vendi, auctore PY-
 THEA, testatur, quod tamen in Pannoniam a Ger-
 manis adferri, indeque Venetos, Pannoniae proxi-
 mos, primum rei famam fecisse, id accipientes cir-
 ca mare Adriaticum, idonea fide ibidem docet; quam
 etiam aliunde tuentur, HARTKNOCHIVS et BEYER.
 En ergo Teutonos Vistulae accolae et Pannoniae
 confines! Tot spatia terrarum disiunctarum erutne
 indicio nomen hoc varias nationes complexum com-
 muniter; imo, arbitris viris eruditissimis, indigenas
 Germaniae vniuersos, antequam per Tungros aliud
 inuenerant? Si ergo Saxones iam tunc sedes illos in
 vicinia Cimbrorum tenuisse constaret, dubitandum
 minime videretur, communi calamitate tactos, et
 simul partem domo egressam sub isto adhuc Teuto-
 num

num vniuersali nomine, vt plures in ea societate, latuisse. Accedit aliunde veri similitudo. Quae veteres de terrarum inundatione Cimbris atque sociis migrandi causam dante prodiderunt, STRABO quidem falsi arguere voluit; sed quod satis adparet, ignarus aestus et violentiae istorum marium, de quo in specimine harum antiquitatum VII. tot documenta attulimus; plura etiam adferre possemus, si operae foret pretium. Hac fugiendi maris fauilitiam necessitate Ambrones nominatim ad quaerendas alias sedes compulsi in FESTI reliquiis (v. Ambrones) traduntur. Ibidem legimus conuitii fere loco sic esse vocatos, qui patria extorres praedandi causa vagarentur. Non nos fugiunt opiniones virorum doctorum, de Ammerona Heluetiorum, vel Ambra, qui in Visurgim ab occidente cadit, fluiuis, quorum accolae Ambrones fuerint. Sed ex Heluetiis hi si prodiiissent, tam parum, quam Tigurini, a Romanis ignorari potuissent, nec Cimbrico inde ab oceano prodiiisse memorarentur. Quum etiam Tigurini postea semper in Heluetiis superfuerint; cur nemo vel vnicum hominem Ambronem probo antiquitatis testimonio Marii post victoriam in iis ostendere potuit? Cur non TACITO saltem per bella Vitellii aut aliunde innotuissent? Tanta excidia forte nemo crediderit. Idem plane de Ambra, terras tot vestigiis Romanorum signatas secante, locum habet. Quantae gloriae futurum erat Germanico, inter titulos victoriarum Ambrones legi? Nec scrutari noluisse victores, si quae ibi reliquiae confedissent, aut vel nominis indicium deprehen-

sum

sum esset. Et in haec loca inundationes ab oceano non pertigissent. Posterioris aevi nomina, a scriptoribus rerum Francicarum saepius ad imitationem vetustatis inflexa, non moramur. Illis pingius Ambra fluius, qui nostro ore Emmer enuntiatur. Nemo etiam, qui hunc memoravit, ab eo accolis aut circumiectae regioni nomen imposuit, ut erudite ostendit GRYPENIVS, V. Cl. (orig. Pymont. p. 1. sq.) Praeterea ex sola similitudine vocabulorum non possunt instaurari memoriae vetustissimae, nisi alia ab attributis, temporibus, locis, atque personis in vno simul conueniant. At enim inter Saxones, e Chersoneso Cimbrica et suis insulis in Britanniam digressos, sero adhuc Ambrones monstrabimus. NENNIVS, scriptor rerum Britanniae, ut domesticus, ita antiquitate et fide praecipuus, Saxones, recens Christo conciliatos, a veteranis huius religionis, veluti per contemptum, aliquoties Ambrones fuisse adpellatos refert; non valde dissimili exemplo, quam Remigii apud GREGORIVM, (l. II. c. XXXI.) Chlodoueam Sigambrium vocant. Et apud SIGEBERTVM GEMBLAC., qui sua ex antiquioribus fere iisdem verbis describit, (Chron. ad A. C. CCCCLXVI.) Arthur Pendragon, Saxones, quos vicerat, Ambrones iratus adpellat. Sed enimvero hic eorum si recordabimur, quae ex FESTI reliquiis de vsu huius nominis monuimus, et quae de Teutonum non minus, quam Ambrorum sedibus, veteres adfirmant, num dubitabimus Saxonum maiores, aut priores certe soli ab iis postea occupati possessores, bello iam Cimbrico nobilitatos fuisse? ADAMVS etiam, bonus de rebus istarum regionum auctor, (de sit. Dan. et rel. septentr. reg.

p. 146. ed. Bangert.) apertè insulam *Imbram* refert, quam
conuenientibus nominibus et descriptionibus in reli-
quas omnes, quas narrat, hodie ex maxima parte pro-
fundo mersam, vt vix inter minimas numeretur; perduto
etiam nomine est credibile: qua ex re forte conieceris, vbi ve-
ra quondam Ambronum sedes fuerit, cuius absorptis paulla-
tim terris, ipsum quoque nomen demum mare infestum fu-
rensque aboleuerit, quam naturam eius isto etiam in sinu ex
TERPAGRO, aliisque auctoribus, adprobare liceret. Sed ne
quis fors obiiciat: si iam Teutones Ambronesque inter ma-
iores Saxonum, belli Cimbrici tempestate; cur nulla illorum
Romanis notitia certior? Hoc primum respondemus: caus-
as mutatorum repente nominum ipsos inter Germanos Ro-
manis plerumque fuisse incompetas, vt vel exemplo Fran-
corum liquido constat. Alterum, quod regeramus, hoc
habemus, Saxones, nostra sane ex sententia, hoc a captis
sedibus nomen, vt nuper exposuimus, prius adsumere non
potuisse, quam certo in solo eas obtinerent, scriptorum au-
tem Graecorum et Romanorum plerorumque ea post tem-
pora eam esse incuriam inficeriamque, vt saepius mirandum
sit, cur non exemplo nostrorum ex veteris Asiae Saccena
eos repetierint! Gratulabimur autem saeculo, si tali industria
ex vetustatis naufragio vel aliquot fractas tabulas rursus col-
ligere licuerit. Wolframsdorfianae liberalitatis apud nos
beneficio obstrictus GOTTLOB GVILIELMVS KVNERT,
Gribstenio Misnicus LL. cultor, vt pietatem reliquorum
alumnorum nomine declaret, d. III. Non. April. maiori in
auditorio orationem de iustitia et beneficentia, tanquam hu-
manae societatis vinculis, habiturus est. Vestris, CIVES,
officiis non deeritis, et honorem, instituto tam salutari de-
bitum, lubentes tribuetis, vt memoriae viri perillustris et
de nostra academia immortaliter meriti, ita etiam honestif-
simo oratoris proposito. Ita Deus optimus maximus nos
tandem in his calamitatibus respiciat, et, restituta Europae
pace, laetiora, et Musis amiciora tempora reducat!

P. P. Vitebergae d. IV. Non. April. A. S. R.

clō 18cc LXII.

T. 2972

ULB Halle
007 441 851

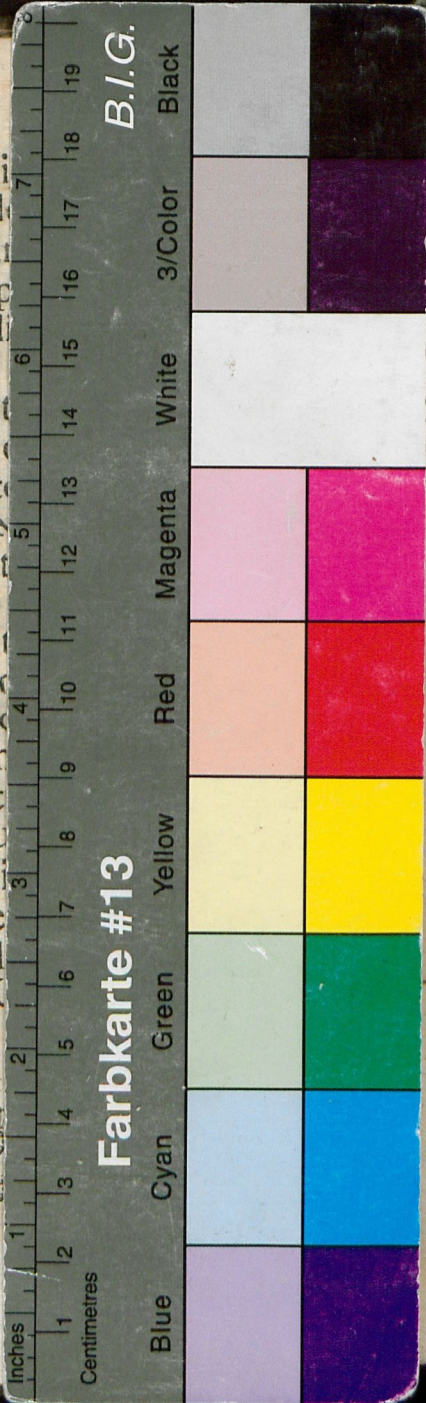
3

40

Farbkarte #13

B.I.G.

RECTOR
ACADEMIAE VITEBERGENSIS
GEORGIVS
RVDOLPHVS
BOEHMER
PHILOSOPHIAE ET MEDICINAE DOCTOR
ANATOMIAE ET BOTANIC. PROF. PVBL.
ORDINARIVS
INSTITVTVM
GOTTLÖB GVILIELMI KVNERTI

GRIBSTENIO MISNICI
LL. CVLTORIS

LIBERALITATIS WOLFRAMSDORFIAE MEMORIAM
ORATIONE ANNIVERSARIA

D. III. NON. APRIL. A. R. S. CIO 15 CCLXII.

IN AVDITORIO MAIORI

CELEBRATVRI

C I V I B N S

ET STVDIORVM FAVTORIBVS

COMMENDAT

*Praemittitur Antiquitatum Germaniae Specimen X.
de originibus Saxonis V.*

VITEBERGAE

PRELO EPHRAIM GOTTLÖB EICHSFELDI

ACADEMIAE A TYPIS